Univerzita Komenského v Bratislave
Fakulta sociálnych
a ekonomických vied

Mlynské luhy 4
821 05 Bratislava

Fakulta sociálnych a ekonomických vied, UK v Bratislave
Ústav európskych štúdií a medzinárodných vzťahov

Otázky na rigoróznu skúšku

Aktualizácia 2026

Rigorózna skúška sa skladá z troch predmetov:

1.Teórie európskej integrácie
2. Inštitúcie Európskej únie
3. Komparatívna politika - Európa

Predmet: Teórie európskej integrácie

Otázky:

1. Teórie integrácie – supranacionalizmus a federalizmus
2. Teórie integrácie – medzivládna spolupráca (intergovernmentalizmus) a diferencovaná integrácia
3. Medzinárodné organizácie – druhy, štruktúra, metódy činnosti, ciele, právomoci a ich úloha v systéme medzinárodného spravovania
4. Združenia regionálnej integrácie – druhy, štruktúra a právomoci
5. Historický vývoj európskej integrácie – základné míľniky, dokumenty, aktuálne výzvy
6. Európsky konštitucionalizmus – zdroje, formy, problémy
7. Postavenie a politiky EÚ a Princíp subsidiarity pri členení politík v EÚ
8. EÚ v medzinárodných vzťahoch
9. Koncepty europeizácie
10. Občianstvo EÚ. Obsah občianstva EÚ, korelácie k princípom občianstva podľa medzinárodného práva (dvojité, viacnásobné občianstvo), aktuálne výzvy
11. Koncepcie mocnosti EÚ a ich aplikácia v praxi (civilná, normatívna, vojenská mocnosť, prípadne iné koncepcie).

Univerzita Komenského v Bratislave
Fakulta sociálnych
a ekonomických vied

Mlynské luhy 4
821 05 Bratislava

Predmet: Inštitúcie Európskej únie

Otázky:

1. Proces rozširovania Európskej únie – základné míľniky a výzvy, zakladajúce zmluvy, súčasné koncepty v politike rozširovania
2. Problémy a míľniky integrácie Slovenskej republiky do Európskej únie.
4. Lisabonská zmluva – kľúčové zmeny, ktoré priniesla - nová inštitucionálna štruktúra po Lisabonskej zmluve
5. Vnútorný trh EÚ – štyri základné slobody
6. Komisia EÚ – štruktúra, právomoci, „simplifikácia“ riadenia, úlohy výkonných agentúr pre činnosť Komisie
7. Rada Ministrov a Európska rada
8. Európsky parlament – základné právomoci, voľby do Európskeho parlamentu, Slovensko v EP
9. Súdny dvor EÚ – zloženie, právomoci, konania a dialóg s národnými súdmi
10. Inštitút rotujúceho predsedníctva v Rade EÚ
11. Charta ľudských práv, ochrana ľudských práv a základných slobôd v EÚ a výzvy pristúpenia EÚ k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
12. Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika EÚ

Predmet: Komparatívna politika: Európa

Otázky:

1. Predmet a metódy výskumu komparácie politických systémov, hlavné východiská komparácie.
2. Typy politických strán a straníckych systémov a ich klasifikácia. (M. Duvereger, G. Sartori, J. Blondel, P. Mair)
3. Volebné systémy a ich dôsledky na formovanie politických strán a straníckych systémov
4. Unitárny štát, federalizácia, regionalizácia, decentralizácia (devolúcia). (Veľká Británia, NSR, Rakúsko, Švajčiarsko, Belgicko)
5. Nemecká spolková republika – vývoj ústavného systému, model vlády, federalizácia vzťahy najvyšších štátnych orgánov, volebný mechanizmus, systém politických strán.
6. Francúzsko. Vznik a premeny V. republiky, neoprezidentský model vlády, analýza volebného systému a model politických strán, územno-správne členenie.
7. Formovanie straníckych systémov v krajinách strednej a východnej Európy po páde nedemokratických režimov
8. Politický systém SR v porovnaní s inými stredo-európskymi krajinami
9. Volebný systém SR – základné charakteristiky

10. Regionálne zoskupenia v strednej Európe s dôrazom na členstvo Slovenska

Odporúčaná literatúra:

Oficiálne dokumenty a legislatívne akty ES/EÚ.

Ústava SR.

Blondel, J.: Comparative Government. An Introduction. London, Prentice Hall, 1995.

Budge et al., The new British Politics (Harlow: Longman, 2001, 2nd ed.), Ch. 16, 'Party ideologies and political representation.

Conradt, D. P. The German Polity, 8th edition (Harlow: Pearson, 2005), Ch. 3, pp. 47-77; Ch. 5, pp. 121-145.

Říchová, B, a kol.: Komparace politických systému I., II.. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahu, Praha, 1999, (s. 7 – 43)

Říchová, B.: Úvod do současné politologie. Srovnávací analýza demokratických politických systému. Praha, Portál, 2000. (s. 33-56)

Hauss, Ch.: Comparative Politics. Domestic Responses to Global Challenges. Belmont, Wadsworth, 2000, s. 35-59

Kamrava, M.: Understanding Comparative Politics. A Framework for Analysis, London, Routledge, s. 7-22

Moran, M.: Politics and Governance in the UK (Basingstoke: Palgrave, 2005), 'Parties and Their Ideologies'.

Mitchell, J.: 'Devolution and the Future of the Union', in J. Fisher, D. Denver & J. Benyon (eds), Central Debates in British Politics (Harlow: Longman, 2003), pp. 33-47.

Klokočka,V., Wagnerová, E.: Ústavy států Evropské unie. Praha, Linde 2003.

Liďák, J. a kol.: Politické systémy. Bratislava, Ekonóm 2002

Lijphart, A.: Patterns of Democracy: Government Forms and Performance in Thirty-Six

Countries New Haven & London: Yale University Press, 1999.

Lipset, S.M.& Rokkan, S.: 'Cleavage Structures, Party Systems, and Voter Alignments', in

Mair, P. (ed.), The West European Party System. Oxford: Oxford University Press, 1990, (pp. 91-138.)

Mair, P.: Party System Change. Approaches and Interpretations. Oxford, Clarendon Press. 1997.

Sartori,G.: Strany a stranické systémy. Schéma pro analýzu. Brno, CDK 2005.

Tóth, R.: Komparatívna politológia. Banská Bystrica, UMB 1998.

Rosamond, Ben (2000): Theories of European Integration. Macmillan Press, London

Reschová, Jana (2003): Evropský konstitucionalismus: zdroje, formy, tendence. VŠE, Praha

Dinan, Desmond (2005): Ever closer Union. An Introduction to European Integration. Palgrave Macmillan.

Nelsen, Brent, F. - Stubb, Alexander (eds.) (2003):The European Union. Readings on the Theory and Practice of European Integration. Palgrave Macmillan.

Nugent, Neill (2003): The Government and Politics of the European Union. Palgrave Macmillan.

Bartolini, Stefano (2006): "A Comparative Political Approach to the EU Formation." Working Paper 04-2006, Oslo: ARENA
http://www.arena.uio.no/publications/workingpapers2006/papers/wp06_04.pdf

Wallace, H. - Wallace,W. - Pollack, M.A., (2005): Policy-Making in the European Union, Oxford University Press.

Henderson, Karen (2009): *Europeanization of Political Parties: Redefing Concepts in a United Europe*. Slovak Sociological Review, Spring 2009, 41 (6): 526-538.

Radaelli, C. M.- Borras S. (2011), The Politics of the Lisbon Agenda: Governance Architectures and Domestic Usages of Europe (Eds. - also published as special issue of Journal of European Public Policy, vol 18 issue 4, June 2011), London, Routledge, 2011.

Radaelli, C. M. (2000). Whither Europeanization? Concept stretching and substantive change. In: *European Integration online Papers (EIoP) Vol. 4 N° 8,* http://eiop.or.at/eiop/texte/2000-008a.htm

Austermann, F. (2015) The European External Action Service and its Delegations: a diplomatic service of different speeds, Global Affairs, 1:1, 51-57, DOI: 10.1080/23340460.2015.986700

Varju, M. (2014). European Union Human Rights Law: The Dynamics of Interpretation and Context (Northampton: Edward Elgar, 2014)

Riddervold, M.: (Not) in the Hands of the Member States: How the European Commission Influences EU Security and Defence Policies. JCMS 2016 Volume 54. Number 2. pp. 353–369